

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 775

van **KATJA VERHEYEN**

datum: 10 september 2020

aan **WOUTER BEKE**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

EU 2020-strategie - Armoede en sociale uitsluiting in Vlaanderen

In het kader van de EU 2020-strategie werd door de voormalige Europese Commissie in 2010 beslist dat voor een "slimme, duurzame en inclusieve groei" de Europese lidstaten tegen 2020 vijf ambitieuze doelstellingen moeten realiseren op het vlak van werkgelegenheid, innovatie, onderwijs, sociale samenhang en klimaat en energie.

De doelstelling voor sociale samenhang is om tegen 2020 het aantal personen dat wordt getroffen door armoede of sociale uitsluiting te doen dalen met minstens 20 miljoen ten opzichte van het referentiejaar 2008.

Iedere EU-lidstaat moet daarbij eigen doelstellingen formuleren die bijdragen tot de realisatie van die ambitie. Het 'risico op armoede of sociale uitsluiting' wordt gemeten aan de hand van drie indicatoren: het 'relatieve armoederisico', 'ernstige materiële deprivatie' en een 'zeer lage werkintensiteit'.

1. Graag een overzicht voor de jaren 2010 tot en met 2019 van het 'risico op armoede of sociale uitsluiting' in Vlaanderen afgezet tegen de andere gewesten alsook tegen het Belgische cijfer.
2. Graag een overzicht voor de jaren 2010 tot en met 2019 van het 'relatieve armoederisico' in Vlaanderen afgezet tegen de andere gewesten alsook tegen het Belgische cijfer.
3. Graag een overzicht voor de jaren 2010 tot en met 2019 van het percentage 'ernstige materiële deprivatie' in Vlaanderen afgezet tegen de andere gewesten alsook tegen het Belgische cijfer.
4. Graag een overzicht voor de jaren 2010 tot en met 2019 van het aantal gezinnen met een 'zeer lage werkintensiteit' in Vlaanderen afgezet tegen de andere gewesten alsook tegen het Belgische cijfer.
5. Hoe evalueert de minister deze cijfers? Heeft hij al enige indicatie van de cijfermatige impact van de coronacrisis op de cijfers van 2020?
6. Kan de minister de doelstellingen opsommen die naar aanleiding van de EU 2020-strategie destijds geformuleerd werden? In welke mate werd het Vlaamse aandeel gehaald?

ANTWOORD

op vraag nr. 775 van 10 september 2020

van **KATJA VERHEYEN**

1-4. Hieronder vindt u de gevraagde overzichten met cijfers. De EU-SILC 2018-cijfers zijn de meest recente cijfers. Half oktober verwachten we de gegevens van de EU-SILC 2019. U kan deze cijfers ook zelf zoals alle burgers raadplegen op de website van statistiek Vlaanderen.

	SILC2010	SILC2011	SILC2012	SILC2013	SILC2014	SILC2015	SILC2016	SILC2017	SILC2018
in %									
<u>IN ARMOEDE OF SOCIALE UITSLUITING (EU2020)</u>									
VL	14,7	15,0	16,0	15,4	15,3	15,0	14,7	13,8	13,0
WAL	25,6	25,4	25,1	24,2	26,3	26,3	26,5	26,8	26,4
BR	40,3	40,4	42	40,5	38,4	38	38,1	39,1	38,5
BEL	20,7	21	21,6	20,8	21,2	21,1	20,9	20,6	20
<u>ARMOEDERISICO</u>									
VL	10,4	9,8	11,0	10,8	11,1	10,3	10,5	9,8	10,4
WAL	17,7	19,2	17,4	16,7	18,3	18,3	19,5	21,1	21,9
BR	28,3	33,7	32,7	33,5	30,9	29,7	31	33,6	32,8
BEL	14,6	15,3	15,3	15,1	15,5	14,9	15,5	15,9	16,4
<u>ERNSTIGE MATERIELE DEPRIVATIE</u>									
VL	1,6	2,9	3,4	2,7	2,5	3,1	2,8	2,0	2,1
WAL	8,6	7,4	8,2	6,3	9	8,1	7,8	8,5	8,6
BR	21,7	16,1	16,5	14,9	15,1	13,6	13,7	12,7	10,1
BEL	5,9	5,7	6,3	5,1	5,9	5,8	5,5	5,2	5
<u>ZIET LAGE WERKINTENSITEIT (0-59 JAAR)</u>									
VL	7,7	8,6	8,8	8,9	9,7	9,7	9,8	8,9	7,3
WAL	17,5	18,4	18,4	18,7	19,6	20,1	20,2	18,9	18,1
BR	23,2	27,5	26,6	26,3	25,2	25,2	25,2	24,5	23,7
BEL	12,5	13,8	13,9	14	14,6	14,8	14,9	13,9	12,6

5. De huidige crisis heeft een ongekende zware impact gehad op de financiële situatie en het welzijn van vele mensen, in het bijzonder mensen in armoede en kwetsbare situaties. Onderzoek van onder meer COVIVAT stelde vast dat mensen in armoede het op financieel vlak moeilijker hebben, zelfs voor de groep die niet rechtstreeks geconfronteerd werd met inkomensverlies. Voor hen daalde hun reële koopkracht door bijkomende kosten of het ontbreken van de goedkoopste producten in supermarkten. Daarnaast loerde voor veel mensen ook het sociaal isolement om de hoek en kwamen ze ook mentaal in de problemen. En dit op een moment dat de toegang tot hulp- en dienstverlening omwille van de noodzakelijke veiligheidsmaatregelen net moeilijker was geworden. Om hiervan de juiste omvang te bepalen, beschikken we nog over onvoldoende gegevens. De door het parlementslid opgevraagde cijfers komen uit de EU-Silc. Deze cijfers omvatten de situatie vóór ruim voor de corona-crisis, in deze de EU-Silc 2018, welke is gebaseerd op de inkomens uit 2017. Recentere cijfers en signalen kan je wel al zien in een toename van de vragen voor noodhulp, de toename van de leefloongerechtigden of de werkloosheidsstatistieken. De gevolgen van de COVID-19-pandemie zullen echter de komende tijd nog voelbaar blijven en duidelijk worden. Daarnaast mogen we ook niet vergeten dat los van de coronacrisis de armoedecijfers stabiel bleven rond 10%, maar bij een aantal specifieke groepen zaten de cijfers in stijgende lijn: werklozen, eenoudergezinnen, huurders en

niet-EU-migranten. De cijfers wat betreft het aantal ouderen in armoede zitten wel in dalende lijn. Dit betekent dat de inspanningen binnen alle beleidsdomeinen en beleidsniveaus onverminderd dienen verder gezet te worden. We zullen steeds de vinger aan de pols moeten houden en waar nodig snel reageren.

6. In het PACT2020, het Vlaamse antwoord op de EU2020-strategie werden onder meer volgende doelstellingen naar voor geschoven:
 - In 2020 ligt het aandeel inwoners dat leeft in armoede en geconfronteerd wordt met sociale uitsluiting laag in vergelijking met de best presterende EU27-landen;
 - In 2020 in Vlaanderen heeft elk gezin ongeacht de samenstelling, minstens een inkomen dat de Europese armoederisicodrempel bereikt;
 - In 2020 is er een duidelijk resultaat merkbaar van een intensieve bestrijding van armoede en sociale uitsluiting op meerdere gebieden. Het betreft resultaten van investeringen in sociale woningen, onderwijs en opleiding van kansengroepen, ziektepreventie bij kansengroepen;
 - Deze inspanningen resulteren o.m. in een halvering van het aantal kinderen dat geboren wordt in armoede;
 - Een beperking van laaggeletterdheid tot 3%;
 - Een substantiële verhoging van de woonkwaliteit door halvering van het aandeel van de bevolking dat een woning betreft met twee of meer structurele gebreken en/of gebrek aan basiscomfort.

De EU-doelstellingen waren ambitieuze doelstellingen. Deze doelstellingen werden niet behaald. Deze uit het PACT 2020 gingen nog een stap verder. Vlaanderen had voor het behalen van deze doelstellingen slechts beperkte bevoegdheden in handen. Zo heeft Vlaanderen geen vat op uitkeringen of vervangingsinkomens, wat essentieel is om een structurele daling van deze cijfers te bewerkstelligen. Deze doelen zijn op Vlaams niveau, noch op Belgisch, noch op EU-niveau gehaald.

Sinds 2019 is Vlaanderen bevoegd voor de gezinsbijslagen. Met het Groeipakket, dat naast de kinderbijslagen ook participatietoelagen en schooltoelagen bevat, wil Vlaanderen de kinderarmoede significant terugdringen. We kunnen dit aanpakken, omdat we bij de toelagen het principe van proportioneel universalisme toepassen en omdat de toelagen zo maximaal mogelijk automatisch worden toegekend. We merken nu al dat het aantal toegekende schooltoelagen en sociale toelagen significant is gestegen. Verdere acties in dit kader en met betrekking tot laaggeletterdheid en woonkwaliteit worden meegenomen in de uitvoering van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding.